

Handläggare:
Matilda Rehn

Tillväxt- och regionplane-
nämnden

Förslag till ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun – Väsby stad 2040

Ärendebeskrivning

Samråd om Upplands Väsby's översiktsplan har genomförts 28 november 2016 till 28 februari 2017. Stockholms läns landsting har fått förlängd svarstid till den 23 mars 2017. Översiktsplanen visar på hur kommunen ska ta sig an de identifierade utmaningarna för att uppnå visionen Väsby stad 2040 genom en hållbar stadsutveckling i huvudsak förlagd till stationsläget samt ett stråk söderut mot Rotebro.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, Förslag till ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun – Väsby stad 2040, TRN 2016-0135, 2017-03-02
Förslag till yttrande 2017-03-02
Samrådsförslaget finns på <http://www.upplandsvasby.se/vasbystad2040>.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, synpunkter har inarbetats från Trafikförvaltningen. Avstämning har även skett med Länsstyrelsen. Landstinget har tidigare yttrat sig över fyra fördjupningar av ÖP 2005 mellan 2010 och 2013.

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta

att avge yttrande över förslag till ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun – Väsby stad 2040

att yttrandet lämnas över till Upplands Väsby kommun

att paragrafen förklaras omedelbart justerad

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Förvaltningen ser positivt på kommunens arbete med att ta fram en ny översiktsplan för Upplands Väsby. Förvaltningen anser att det är bra att planen anger områden för tät bebyggelse i anslutning till spärstationen och i ett stråk söderut mot Rotebro, samt angränsande områden för medeltät bebyggelse. Däremot ser förvaltningen att utbredningen av småskalig bebyggelse, samt utpekade utvecklingsområden i kommunens sydöstra, sydvästra och östra områden riskerar att medföra en alltför spridd bebyggelse med små möjligheter för landstinget att kunna försörja med konkurrenskraftig kollektivtrafik.

Bakgrund

Arbetet med en ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun startade 2013 med att ta fram en vision för kommunen, Vision Väsby stad 2040, samt en medborgardialog gällande vilken framtidsbild man såg för kommunen. Tre föreslagna framtidsbilder blev efter ytterligare en medborgardialog till en framtidsbild som presenteras i samrådsförslaget.

Som utgångspunkt för samrådsförslaget ligger den definition av vad stadsmässighet innebär i Upplands Väsby, som kommunfullmäktige beslutade om 2013. Den innebär att en rad kvaliteter måste samverka för att göra staden intressant att vistas i, funktionell och hållbar.

Kommunen har identifierat sex utmaningar med tillhörande planeringsinriktningar som ligger till grund för framtidsbilden; Det kreativa Väsby, Mötesplatsen Väsby, Naturen i Väsby, Näringslivets Väsby, Väsby i storstadsregionen, Ett robust Väsby – Risk, klimat och hälsa. I samrådsförslaget ingår också en bilaga om medborgardialog om framtidens Väsby och en hållbarhetsbeskrivning, som motsvarar kraven i 6 kap 11§ i miljöbalken om att belysa planens påverkan på miljön.

Överväganden

Förvaltningen menar att översiktsplanen i stora drag överensstämmer med de mål och planeringsinriktningar som anges i den antagna Regionala utvecklingsplanen RUF2010 och i arbetet med den kommande regionala utvecklingsplanen RUF2050 och är därmed positiva till förslaget.

Under de senaste åren har landstinget yttrat sig över ett flertal fördjupningar av kommunens tidigare ÖP från 2005 (fördjupad översiktsplan för Väsby sjöstad 2010-06-16, fördjupad översiktsplan för Sydost 2011-03-29 och fördjupad översiktsplan för Vällsta 2012-09-04, fördjupad översiktsplan för nordvästra Väsby 2013-05-21). Den övergripande synpunkten som anförts

har varit att den spridda bebyggelse som föreslagits i dessa planer riskerat att leda till en mer utglesad bebyggelsestruktur med sämre förutsättningar för en konkurrenskraftig kollektivtrafikförsörjning, och att kommunens övergripande strategi för bebyggelseutveckling och bostadsbyggande borde behandlas i ett sammanhållet ÖP-arbete.

Förvaltningen ser nu mycket positivt på kommunens förslag till utveckling av den täta, och medeltäta, stadsbygden i anslutning till spärstationen samt längs med stråket mot Rotebro i förslaget till ny översiktsplan. I dessa områden utvecklas bebyggelsen som komplement nära den täta stadsbygden och binder samman tätorten med bostadsområden genom goda kommunikationer. Denna typ av utbyggnad gynnar kollektivtrafikens utveckling genom att ett ökat resandeunderlag kan leda till en förtätning av busslinjetrafiken. I denna kategori finns ett område i sydost redovisat som en reserv för bostadsbebyggelse. Förvaltningen tillsammans med Trafikförvaltningen, TF, anser att detta område inte bör inkluderas då det ligger för långt från de centrala delarna av kommunen och därmed är svårt att ge en god kollektivtrafikförsörjning.

Förvaltningen och TF noterar även att planerna för Båtbyggartorp, tidigare benämnt Väsby sjöstad, finns kvar. De reviderade planerna med en lägre föreslagen utbyggnad möjliggör dock inte underlag för god kollektivtrafikförsörjning. Denna typ av utbyggnad, som ligger långt ifrån de centrala delarna, leder som regel till högt bilanvändande eftersom kollektivtrafiken inte kan konkurrera med bilen avseende exempelvis turtäthet och trafikeringsstider.

Arlandas utvecklingsmöjligheter är av central betydelse för Stockholmsregionens konkurrenskraft och attraktivitet. I dagsläget bedöms bostadsutveckling kring Löwenströmska därför inte lämplig på grund av antalet inflygningar till Arlanda. Det är också viktigt att bebyggelsens struktur lever upp till riktvärdena för buller. Under 2017 ska nya flygbullerkartor tas fram då Arlanda flygplats nu utreder flygbanor och ändrade inflygningar.

Stora delar av den planerade småskaliga stadsbygden ligger långt ifrån god kollektivtrafik samt kommunal service, dessutom i anslutning till Rösjökiolen samt flertalet riksintresseområden för kulturmiljö.

Planen framhåller cykeln som både ett lokalt och regionalt färdmedel som prioriteras högst tillsammans med gångtrafik, och som ska möjliggöras genom en tät och blandad bebyggelse, ett gent och sammanhängande cykelnät och goda kopplingar till grannkommunerna. Att kopplingen till kollektivtra-

fik och kombinationsresor tas upp och att cykelparkeringar i anslutning till viktiga målpunkter ska prioriteras ser förvaltningen som mycket positivt.

Det är positivt att kommunen betonar vikten av att kollektivtrafiken ska kunna vara ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till bilen, som också har betydelse för samhällsutvecklingen.

I planen lyfts intressanta förslag fram hur kollektivtrafiken ska kunna utvecklas i kommunen och även mot angränsande kommuner. Möjliga nya kopplingar redovisas som visar att det även krävs olika former av infrastrukturåtgärder för att få en bra kollektivtrafik. Sambandet mellan bebyggelse och resandeunderlag för kollektivtrafiken beskrivs på ett bra sätt. TF anser att det är en viktig utgångspunkt och understryker att det är sambandet mellan bebyggelse, infrastruktur och resande som skapar förutsättningar för en attraktiv kollektivtrafik och att detta innebär ett ansvarstagande från respektive berörda parter.

På grund av höga bullernivåer från Arlanda som påverkar stora områden i kommunen, samt goda förbindelser såväl inom som utanför länet, lämpar sig dessa områden väl för verksamhetsutveckling. Näringslivsutveckling planeras i täta miljöer tillsammans med bostäder. Ytkrävande verksamheter planeras delvis i befintliga och delvis i nya verksamhetsområden i gröna kilar och gröna värdekärnor. Detta riskerar att leda till svårlösta målkonflikter, vilket bör beskrivas ytterligare.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program, Miljöutmaning 2016, har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en särskild miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Matilda Rehn
Regionplanerare

Upplands Väsby kommun
Kommunstyrelsen
194 80 Upplands Väsby

Förslag till ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun – Väsby stad 2040

Inledning

Stockholms läns landsting yttrar sig över remissen i egenskap av regionplaneorgan för Stockholms län, som ansvarig för kollektivtrafiken i länet och för landstingets övergripande trafikpolitik. Ärendet har beretts i samråd med landstingets trafikförvaltning som inte avger eget yttrande. Avstämning har även skett med Länsstyrelsen. Landstingets granskning av samrådsförslaget har skett med utgångspunkt från antagen Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF2010 och det pågående arbetet med RUF2050. Landstinget är positivt till huvuddragen i samrådsförslaget.

Synpunkter

Markanvändning

Under de senaste åren har landstinget yttrat sig över ett flertal fördjupningar av kommunens tidigare ÖP från 2005 (fördjupad översiktsplan för Väsby sjöstad 2010-06-16, fördjupad översiktsplan för Sydost 2011-03-29 och fördjupad översiktsplan för Vällsta 2012-09-04, fördjupad översiktsplan för nordvästra Väsby 2013-05-21). Den övergripande synpunkten som anförts har varit att kommunens övergripande strategi för bebyggelseutveckling och bostadsbyggande borde behandlas i ett sammanhållet ÖP-arbete.

Landstinget ser därmed positivt på framtagandet av förslag till ny översiktsplan, och dess föreslagna utveckling av en tät, och medeltät, stadsbygd i anslutning till spärstationen samt längs med stråket mot Rotebro. I dessa områden utvecklas bebyggelsen som komplement nära den täta stadsbygden och binder samman tätorten med bostadsområden genom goda kommunikationer. Denna typ av utbyggnad gynnar kollektivtrafikens utveckling genom att ett ökat resandeunderlag kan leda till en förtätning av busslinjetrafiken. I den medeltäta kategorin finns ett område i sydost redovisat som en reserv för bostadsbebyggelse. Landstinget anser att detta område inte bör inkluderas då det ligger för långt från de centrala delarna av kommunen och är därmed svårt att ge en god kollektivtrafikförsörjning.

Landstinget noterar att planerna för Båtbyggartorp, tidigare benämnt Väsby sjöstad, finns kvar. De reviderade planerna med en lägre föreslagen utbyggnad möjliggör dock inte underlag för god kollektivtrafikförsörjning. Området ligger inom riksintresset Mälaren med öar och strandområden i 4 kap. miljöbalken 1 och 2 §§, samt inom områden som kommunen pekar ut som område med bevarandevärda värdefulla ekologiska värden. Förhållningssätt till riksintresset samt strandskyddet bör framgå av översiktsplanen.

Arlandas utvecklingsmöjligheter är av central betydelse för Stockholmsregionens konkurrenskraft och attraktivitet. I dagsläget bedöms bostadsutveckling kring Löwenströmska därför inte lämplig på grund av antalet inflygningar till Arlanda. Det är också viktigt att bebyggelsens struktur lever upp till riktvärdena för buller. Under 2017 ska nya flygbullerkartor tas fram då Arlanda flygplats nu utreder flygbanor och ändrade inflygningar.

Bostadsbyggande och befolkning

Landstinget noterar att kommunens egna beräkningar är högre än landstingets vad gäller både befolkningsökning och bostadsbyggande. Så länge huvuddelen av befolkningsökningen tillkommer i den täta och medeltäta stadsbygden och därmed kan bidra till ett hållbart stadsbyggande är landstinget positivt till den höga ambitionen. Landstinget ansvarar för att ta fram befolkningsframskrivningar och beräkningar av det demografiska bostadsbehovet och därmed ett beräknat behov av nya bostäder i länet. Nya beräkningar har gjorts och kommer att ligga till grund för RUFS2050.

Vid planer för befolkningsökning är det viktigt att ta hänsyn till nuvarande befolkningssammansättning och ställa det i relation till den förväntade framtida befolkningssammansättningen för att på så sätt se till att utvecklingen kommer alla invånare till del. Landstinget ser därför positivt på planens strävan efter ett varierat bostadsutbud och en geografisk spridning av vård- och omsorgsboenden.

Grön-, blåstruktur och landsbygd

Landstinget ser även positivt på ambitionen att förstärka landsbygdens kvaliteter liksom bevarandet och utvecklingen av de gröna kilarna samt övriga natur- och kulturvärden och ekosystemtjänster.

Stockholmsåsen är reservvattentäkt för Stockholms län och ligger inom områden med planerad tät bebyggelse. En konflikt mellan tät bebyggelse och reservvattentäkten kan uppstå vilket behöver hanteras i efterföljande planer.

Transportinfrastruktur och tillgänglighet

Kommunen behandlar på ett föredömligt sätt cykelns potential i planen. Det är glädjande att den framhålls som ett viktigt inslag i den goda staden, som prioriteras högst tillsammans med gångtrafik. Det är vidare positivt att kopplingen till kollektivtrafik och kombinationsresor tas upp, att cykelparkeringar i anslutning till viktiga målpunkter ska prioriteras, samt att ett sammanhängande cykelnät med goda kopplingar till grannkommunerna lyfts fram.

Det är positivt att kommunen betonar vikten av att kollektivtrafiken ska kunna vara ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till bilen, som också har betydelse för samhällsutvecklingen.

I planen redovisas intressanta förslag till hur kollektivtrafiken ska kunna utvecklas i kommunen och mot angränsande kommuner. Nya möjliga kopplingar visas som tydliggör att det även krävs olika former av infrastrukturåtgärder för att få till en bra kollektivtrafik. Sambandet mellan bebyggelse och resandeunderlag för kollektivtrafiken beskrivs på ett bra sätt. Landstinget vill lyfta fram det som en bra utgångspunkt och understryka att det är sambandet mellan bebyggelse, infrastruktur och resande som skapar förutsättningar för en attraktiv kollektivtrafik och att detta innebär ett ansvarstagande från respektive berörda parter.

När det gäller lämpliga sträckningar för kollektivtrafikstråk så lyfts sträckan Väsby station – Väsby C – Infra city – Älvsundadalen – Rotebro station fram som ett exempel på att kunna inrätta en BRT-lösning för busstrafiken. Landstinget medverkar gärna i att studera en sådan trafik men vill påpeka att det då krävs ett stort resandeunderlag, mycket god framkomlighet, prioritet i signaler, egen bussbana alternativt busskörfält, långa busshållplatser samt möjlighet att kunna använda bussterminalen.

En annan vägsträckning som lyfts fram i översiktsplanen är en förbindelse mellan Vallentunavägen och Sandavägen. Tillsammans med ytterligare förbindelse över motorvägen samt en ny trafikplats vid Hammarby kommer de östra delarna av kommunen få en bättre och snabbare kontakt med centrum och stationen. Landstinget diskuterar gärna denna förbindelse samt lämpliga start-och målpunkter med kommunen.

Näringsliv och verksamheter

Höga bullernivåer från Arlanda som påverkar stora områden i kommunen samt goda förbindelser till Arlanda, Stockholm city, övriga länet och storregionalt, gör att dessa områden lämpar sig väl för verksamhetsutveckling.

Ytkrävande verksamheter planeras i delvis befintliga och delvis nya verksamhetsområden i gröna kilar och gröna värdekärnor. Landstinget välkomnar en tydligare konsekvensbedömning av de målkonflikter som till synes uppstår i och med förslaget.

Mellankommunal samordning

Landstinget ser positivt på kommunens engagemang i olika mellankommunala samverkansgrupper, samt att planen kortfattat beskriver hur utvecklingen i de omkringliggande kommunerna kan ha en påverkan på Upplands Väsby kommun.

Landstinget vill samtidigt uppmuntra till samtal kommunerna emellan gällande omlokalisering av omlastningscentralen samt verksamhetsutveckling längs Rotebroleden i Järvakilen. I frågor av mellankommunal karaktär medverkar gärna landstinget i planeringsdiskussioner.

Övrigt

Landstinget finner det positivt att kommunfullmäktige har antagit ett begrepp "Stadsmässighet" som ska säkerställa en varierad och tät stadsbygd med plats för mötesplatser och som är vägledande för arbetet med översiktsplanen.

Landstinget välkomnar kommunens kulturmiljöprogram och ser även positivt på angreppssättet att göra en hållbarhetsbedömning innehållande sociala, ekologiska och ekonomiska konsekvenser.